

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

DECIZIA nr.1581

Dosar nr.3006/2/2009

Sedința publică de la 22 martie 2012

Președinte:	Liliana Vișan	- judecător
	Elena Canțăr	- judecător
	Eugenia Marin	- judecător
	Simona Călugăru	- magistrat asistent

La 16 martie 2012 s-a luat în examinare recursul declarat de pârâtul Hutter Gabriel George împotriva Sentinței nr.2089 din 17.03.2011 a Curții de Apel București - Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

Dezbaterile au fost consemnate în încheierea din data de 16.03.2012, iar pronunțarea deciziei s-a amânat la 22.03.2012. Prin fax, la data de 22.03.2012, recurentul a depus note scrise.

ÎNALTA CURTE

Asupra recursului de față;

Din examinarea lucrărilor din dosar, constată următoarele:

1. Prima instanță

a) cererea de chemare în judecată

Prin acțiunea înregistrată la Curtea de Apel București - Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal, reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității a chemat în judecată pe pârâtul Hutter Gabriel George Doru, solicitând ca prin hotărârea ce se va pronunța să se constate existența calității de colaborator al Securității.

În motivarea acțiunii, reclamantul a arătat că, prin cererea nr.320 din 07 din 25.01.2007, adresată Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității de către Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989, s-a solicitat verificarea, în temeiul fostei legi 187/1999, modificată și completată, în ceea ce îl privește pe pârâtul Hutter Gabriel George Doru, în prezent deținător al titlului de luptător pentru victoria Revoluției din Decembrie 1989.

Reclamantul a mai arătat că, față de faptul că la data intrării în vigoare a O.U.G. nr. 24/2008, verificările prevăzute de lege se aflau în derulare, potrivit art.33 alin.(1) și art.3 lit.z) din O.U.G. nr.24/2008,

aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, cererea formulată de Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989 este legală.

În urma verificărilor efectuate, a fost întocmită Nota de constatare nr. S/DI/2057 din 20.08.2008, în cuprinsul căreia s-a reținut că pârâtul a fost recrutat în calitate de colaborator la data de 06.02.1980, „în scopul identificării unor elemente suspecte de activități teroriste sau de altă natură prin care să aducă atingere securității statului”. La aceeași dată, a semnat angajamentul olograf, în care se consemnează că va prelua numele conspirativ <TEODOR> .

S-a precizat că, până la recrutarea oficială, pârâtul a fost folosit în activitatea de furnizare de informații și de către I.J.S. Constanța, Biroul de Securitate Mamaia, pentru perioada estivală când acesta, în calitate de ghid A.C.R., se afla pe litoral. Astfel, în 1979 a fost contactat de un ofițer U.S.L.A., inițial discuțiile purtându-se „cu privire la sarcinile și atribuțiile ce-i revin pe linie de A.C.R. în deservirea turiștilor”. Cu această ocazie, pârâtul, din proprie inițiativă, a depășit relațiile uzuale cu organele de securitate, relații pe care, la aceea vreme, persoanele care prin natura serviciului veneau în contact cu cetățeni străini, le aveau cu structurile serviciilor de informații.

În acest context, este relevantă consemnarea ofițerului, acesta relatând că pârâtul „a reținut unele aspecte legate de comportarea și activitatea unor delegații de firme turistice din R.F.G., pe care le-a prezentat verbal și ulterior în scris, date care au prezentat importanță pentru organele de securitate din Inspectoratul Județean Constanța. Ulterior s-au făcut mai multe întâlniri în cadrul cărora a sesizat în continuare aspecte din comportarea, activitatea și legăturile delegațiilor de firme, date care au fost exploatate în cadrul grupei de securitate MAMAIA”.

Materialele furnizate de pârât după recrutarea oficială din 1980 se circumscriu motivului recrutării. Astfel, în categoria activităților de altă natură decât cele teroriste și care erau considerate o amenințare la adresa securității statului, este relevantă informarea olografă despre o colegă de la Spitalul Județean Dâmbovița, care într-o excursie în U.R.S.S. „a întreținut relații intime cu persoane sovietice, denigrând sistemul nostru de aprovizionare și comerț /.../ reiese că și în țară întreține relații cu cetățenii străini, atât din TÂRGOVIȘTE, cât și din țară. Cu privire la aprecierile făcute privind situația economică din țara noastră, /.../ făcea afirmații precum că sovieticii în comparație cu noi dispun de o gamă variată de produse cosmetice ale celor mai bune firme franțuzești, precum și la abundența de produse alimentare.”

S-a mai arătat că în primul an de colaborare, informatorul „TEODOR” a furnizat un număr de 7 note, cuprinzând date din activitatea și comportarea unor studenți arabi și greci care au venit în contact în facultate sau în cămin.

Reclamantul a susținut că informațiile furnizate de pârât au îngrădit dreptul la libertatea de exprimare și libertatea opiniilor prevăzut de art. 28 din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 19 din Pactul internațional privind drepturile civile și politice și dreptul la viață privată prevăzut de art. 17 din Pactul internațional privind drepturile civile și politice.

b) întâmpinarea formulată în cauză

Prin întâmpinare, pârâtul a menționat că din toate notele informative prezentate la dosarul cauzei se extrag din contextul general, prin care a sesizat fapte cu implicații deosebite privind capacitatea de apărare a țării sau existența unor pericole de ordin terorist, doar acele expresii și fraze ce ar putea face posibilă stabilirea unui statut de colaborator al Securității în sensul prevăzut de art.3 alin. (2) lit.b) din Legea nr. 293/2008.

Chiar reclamantul a depus la dosarul cauzei dovada faptului că în urma informațiilor pe care le-a furnizat nu s-a început urmărirea în cazul persoanelor nominalizate, fiind evident că aceste informații nu au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, astfel că se insistă, fără temei juridic, în a se constata calitatea de colaborator al Securității.

De asemenea, s-a precizat că în conținutul notelor informative pe care le-a dat nu a existat nicio reflecție asupra altor activități decât cele privind apărarea împotriva terorismului, a capacității de apărare a țării, a subminării economiei naționale.

Din cele 7 note informative niciuna nu este prezentă în conținutul acțiunii în constatare, ceea ce demonstrează că toate au caracter clasificat și privesc doar siguranța statului.

După terminarea facultății de medicină, a fost repartizat ca medic rezident la spitalul orașenesc Găiești, județul Dâmbovița. Unitatea centrală U.S.L.A. a repartizat dosarul său la unitatea ierarhic inferioară județeană, care i-a cerut continuarea activității. În această perioadă s-au identificat de către reclamant un număr de 4 note informative, ce au privit doar siguranța națională a țării.

c) sentința și considerentele primei instanțe

Prin Sentința nr.2089 din 17.03.2011 Curtea de Apel București a respins excepția inadmisibilității acțiunii invocată de pârât și a admis acțiunea formulată de reclamantul-pârât Consiliul Național pentru

Studiarea Arhivelor Securității în contradictoriu cu pârâțul-reclamant Hutter Gabriel George Doru.

A fost constatată existența calității de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe pârâțul Hutter Gabriel George, născut la 16.06.1951, în Caracal, județul Olt, fiul lui Teodor și Eleonora.

Pentru a pronunța această sentință, prima instanță a reținut că pârâțul a fost recrutat, în calitate de colaborator, la data de 06.02.1980, „în scopul identificării unor elemente suspecte de activități teroriste sau de altă natură prin care să aducă atingere securității statului”.

La aceeași dată, a semnat angajament olograf, preluând numele conspirativ „Teodor”.

Pe parcursul colaborării cu Securitatea, pârâțul a furnizat informațiile reținute în Nota de constatare nr. S/DI/I/2057 din 20.08.2008, menționate în precedent, privitoare la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

Pârâțul nu a contestat transmiterea informațiilor menționate în Nota de constatare, iar conținutul acestora evidențiază, dincolo de orice dubiu, faptul că ele privesc atitudini contrare regimului totalitar comunist.

Constatarea calității de colaborator al Securității nu impune a se dovedi încălcarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului, cerința impusă de legiuitor fiind aceea ca informațiile transmise să facă posibilă îngrădirea sau suprimarea acestor drepturi.

Informațiile comunicate Securității de către pârât au vizat încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, respectiv dreptul la libertatea de exprimare și libertatea opiniilor prevăzut de art.28 din Constituția României din 1965, coroborat cu art.19 din Pactul internațional privind drepturile civile și politice și dreptul la viață privată prevăzut de art. 17 din Pactul internațional privind drepturile civile și politice.

2. Instanța de recurs

Împotriva acestei sentințe a declarat recurs pârâțul Hutter Gabriel George.

a) Motivele de recurs

În motivele de recurs s-a arătat că angajamentul pe care l-a semnat privea numai furnizarea de informații care ar fi putut afecta siguranța națională, aspecte de ordin terorist, angajamentul fiind semnat cu Unitatea Specială de Luptă Antiteroristă (USLA) și nu cu securitatea.

Recurentul a susținut că niciuna dintre apărările sale nu a fost examinată sau relevată de instanța de fond, că tatăl său a fost condamnat la muncă silnică timp de 5 ani, în lagărele din URSS, că acestuia i s-a interzis practicarea profesiei de avocat, că a avut Statutul de refugiat politic acordat de Statul german.

A susținut recurentul că sentința primei instanțe este nemotivată, sub aspectul situației de fapt care era de natură a determina calitatea de colaborator.

b) Analiza motivelor de recurs

Înalta Curte, examinând motivele de recurs, probele cauzei și legislația aplicabilă reține:

Pârâtul Hutter Gabriel George a semnat la data de 6.02.1980 un angajament de colaborare cu U.M. 0620 (fila 47).

Din raportul de recrutare (fila 45) întocmit de unitatea specială de luptă antiteroristă reiese că pârâtul a fost recrutat pentru depistarea grupărilor extremist-teroriste din Republica Germania, Italia, Spania, Turcia.

Din analiza materialului probator care a stat la baza inițierii demersului judiciar al Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, în vederea stabilirii calității de colaborator a pârâtului relevă că **nu a întocmit personal nicio notă informativă.**

Din nota întocmită de lucrătorul USLA la data de 29.10.1979 (fila 59) rezultă furnizarea unor informații care au prezentat interes pentru instituția respectivă, fără însă a se nominaliza un **anume aspect cu referire la o persoană determinată.**

În raportul redactat de lucrătorul de Securitate din cadrul USLA din data de 1.11.1979, precum și în cel din data de 3.11.1979 sunt consemnate date de ordin personal privindu-l pe pârât, caracterizarea acestuia (fila 61-67).

Din nota de analiză aflată la fila 69 nu rezultă furnizarea vreunei informații concrete de către pârât, făcându-se însă referire generică la existența a 7 note informative, aceeași situație regăsindu-se și în nota de analiză din data de 21.05.1984 (fila 83).

La data de 20.06.1987 s-a propus și ulterior s-a aprobat încetarea legăturii cu pârâtul.

În nota redactată la 1.09.1983 sunt consemnate relatări despre o întâlnire între niște cetățeni români și persoane aflate într-un autoturism, fără a se indica numele celor aflați în contractul respectiv, întâlnire descrisă de T.S.

Din conținutul notei informative din data de 11.08.1983 (fila 96) rezultă că au fost relatate aspecte care vizau activitatea unui alt ghid, fără nicio legătură cu regimul comunist (încasare preț, solicitarea unor obiecte de la turiști).

În nota din 22.07.1983 sunt consemnate date privind organizarea în general al excursiilor externe și se face o referire la soții P., fără însă a avea vreo conotație politică, respectiv s-a relatat că aceștia s-au desprins de grup pentru a cumpăra instrumente medicale.

Din nota întocmită la 22.07.1983 rezultă că ofițerul a consemnat că numita B.M. a întreținut relații intime cu cetățeni sovietici, cu ocazia deplasării în excursia din decembrie 1982 și că aceasta ar fi denigrat sistemul nostru de aprovizionare și comerț.

Înalta Curte arată că potrivit art.2 alin.1 lit.b) din O.U.G. nr.24/2008, pentru ca o persoană să fie apreciată ca fiind colaborator al Securității trebuia să *furnizeze informații* prin care se **denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar** comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Consemnările expuse mai sus nu conțin elemente care se circumscriu furnizării de informații privind atitudini și activități potrivnice regimului comunist care ar fi putut conduce la îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

De asemenea, eventualele informații privind relațiile cu cetățenii străini, cumpărarea de instrumente medicale, nu au nici un fel de legătură cu susținerea, prin delațiuni, a regimului totalitar comunist.

În ceea ce privește informația referitoare la întâlnirea între cetățeni români și străini, pârâtul nu a identificat nicio persoană.

Însă, analiza forței probante a unor astfel de relatări trebuie avut în vedere modul în care ofițerii de securitate trebuiau să-și îndeplinească obligațiile de serviciu.

Din amplele materiale documentare publicate după anul 1989, care au căpătat forța unor documente istorice, cu notorietate, rezultă că ofițerii de securitate aveau un plan de racolări, un plan de informații, etc., context în care informația putea să nu aparțină persoanei la care se face referire.

În aceste condiții, relatările consemnate în rapoartele informative ale ofițerilor nu pot beneficia de o prezumție legală absolută de veridicitate, acestea urmând a fi analizate prin coroborare cu ansamblul probator al cauzei.

A considera în mod cert că relatările cuprinse în rapoartele lucrătorilor de Securitate reprezintă adevărul, ar însemna ca tocmai ceea ce condamnă securitatea ca poliție politică, să fie reabilitată printr-o credibilizare absolută.

În speța prezentă probele administrate în susținerea acțiunii pentru a se dovedi calitatea de colaborator al Securității, așa cum au fost analizate în precedent, demonstrează că pârâtul nu a furnizat informații prin care să fi denunțat activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

Mai mult, pârâtul a format el însuși obiect al verificării și supravegherii de către Securitate, astfel că în anul 1982 s-a cerut interceptarea convorbirilor telefonice ale acestuia (fila 78), s-a cerut efectuarea de investigații cu privire la pârât (filele 79-80).

Înalta Curte arată că instanța de fond nu a examinat întreg materialul probator aflat la dosarul cauzei, că nu a analizat conținutul efectiv al notelor informative întocmite de ofițerul de Securitate și consecințele celor consemnate în aceste note, însușindu-și practic numai motivarea dată de reclamant faptelor respective.

Soluția pronunțată de instanța de fond este nelegală și netemeinică în raport de probatorul administrat de C.N.A.S. și de către pârât, din care rezultă că pârâtul nu a desfășurat activități care să fi condus la suprimarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Înalta Curte precizează că în Decizia nr.843/2011 și Decizia nr.530/2009 ale Curții Constituționale, s-a statuat că O.U.G. nr.24/2008 urmărește deconspirarea prin consemnare publică a persoanelor care au participat la activitatea de poliție politică comunistă, fără să promoveze răspunderea juridică și politică a acestora și **fără să creeze premisele** unei forme de răspundere morală și juridică colectivă, **pentru simpla participare la activitatea serviciilor de informații, în condițiile lipsei de vinovăție și a vreunei încălcări a drepturilor omului și a libertăților fundamentale.**

Considerentele deciziilor de mai sus au efect obligatoriu, astfel că vor produce efecte la soluționarea prezentului recurs.

De altfel, chiar în Decizia nr.1311/2010 a Curții Constituționale, pronunțată în cadrul excepției de neconstituționalitate, a art.2 din O.U.G. nr.24/2008, la cererea pârâtului Hutter Gabriel George, s-a evidențiat că O.U.G. nr.24/2008 operează pe de o parte, o modificare substanțială a regimului juridic aplicabil persoanelor constatate ca fiind *lucrătoare ale Securității* față de Legea nr.187/1999 declarată neconstituțională prin Decizia nr.51 din 31.01.2008 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.95 din 6.02.2008, iar pe de altă parte, o reconfigurare a Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității ca autoritate administrativă autonomă lipsită de atribuții jurisdicționale, ale cărei acte privind accesul la dosar și deconspirarea Securității să fie supuse controlului instanțelor de judecată.

S-a mai precizat că **legea anterioară crea premisele** unei forme de răspundere morală și juridică colectivă **pentru simpla participare la activitatea serviciilor de informații, fără vinovăție și fără existența unei fapte de încălcare a drepturilor omului și libertăților fundamentale.**

În aceeași decizie s-a explicat că urmează ca instanțele de judecată să asigure echilibrul procesual al părților în litigiu și să dea eficiență principiului aflării adevărului reglementat de art.129 alin.1 Cod procedura civilă.

În concluzie, în raport de materialul probator aflat la dosar, se constată că nu sunt întrunite condițiile cerute de art.2 alin.1 lit.b) din O.U.G. nr.24/2008, întrucât nu au fost furnizate informații prin care se

denunțau activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist și care ar fi fost de natură să îngreșească drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

c) Soluția instanței de recurs

Având în vedere analiza motivelor de recurs efectuată mai sus, prin raportare la prevederile art.304¹ Cod procedura civilă, precum și prevederile art.312 Cod procedura civilă, recursul se va admite, se va modifica sentința în sensul că se va respinge acțiunea Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, ca neîntemeiată.

PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DECIDE:

Admite recursul declarat de pârâtul Hutter Gabriel George Doru împotriva Sentinței nr.2089 din 17.03.2011 a Curții de Apel București - Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

Modifică sentința atacată, în sensul că respinge acțiunea formulată de reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, ca neîntemeiată.

Irevocabilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi 22 martie 2012.

JUDECATOR,

L. Vișan

JUDECATOR,

E. Cantar

JUDECATOR,

E. Marin

MAGISTRAT ASISTENT,

S. Călugăru

Red. E.C.
Tehnored.T.E.
4 ex.
Jud. fond EI

ROMANIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA

Prezenta copie fiind conformă
cu originalul aflat în dosarul
acestei instanțe Nr. 3206/2/2009
se legalizează de noi.

REFRASE

3206/2/2009
13
irevocabil
sentință